

SZEF URZĘDU DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW

jest centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach wyjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przejazdu przez terytorium, pobytu na nim i wyjazdu z niego, nadawania statusu uchodźcy, udzielania cudzoziemcom azylu, udzielania ochrony uzupełniającej, wyrażania zgody na pobyt tolerowany oraz udzielania ochrony czasowej, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych dla innych organów.

NON-REFOULEMENT

zasada nie wydawania cudzoziemców do krajów gdzie może im grozić naruszenie podstawowych praw człowieka. W praktyce najczęściej stosowana jako zasada nie wydawania do czasu rozstrzygnięcia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

KRAJ PIERWSZEGO AZYLU

państwo, dokąd uchodźca udał się bezpośrednio po opuszczeniu kraju pochodzenia i uzyskał tam ochronę (w przypadku Syryjczyków najczęściej – Turcja, Liban, Jordania).

KRAJ POCHODZENIA

państwo, którego obywatelem jest cudzoziemiec, a w przypadku cudzoziemca, którego obywatelstwa nie da się ustalić lub który nie posiada obywatelstwa żadnego państwa – państwo, w którym stale zamieszkuje.

DOKUMENT PODRÓŻY PRZEWIDZIANY W KONWENCJI GENEWSKIEJ (Genewski dokument podróży)

dokument podróży wydawany cudzoziemcom, którzy uzyskali status uchodźcy. Okres ważności tego dokumentu wynosi 2 lata. Zastępuje w praktyce paszport kraju pochodzenia uchodźcy.

MIGRANT EKONOMICZNY

cudzoziemiec, dla którego motywacją migracji jest chęć polepszenia swojego statusu ekonomicznego poprzez pracę lub działalność gospodarczą poza krajem pochodzenia. Państwo goszczące nie ponosi wtedy kosztów pobytu tego cudzoziemca na swoim terytorium. Zdarza się również, że motywacją cudzoziemca jest chęć polepszenia swojego statusu ekonomicznego poprzez wykorzystanie systemów pomocy społecznej innych państw. Państwo goszczące jest wtedy narażone na koszty.

SYSTEM DUBLIŃSKI

europejski system określania odpowiedzialności za rozpatrzenie wniosku o ochronę międzynarodową.

MIGRACJA NIEREGULARNA (NIELEGALNA)

migracja z naruszeniem obowiązującego prawa (bez wiz, bez dokumentów podróży lub jakichkolwiek dokumentów, poza przejściami granicznymi, w wyniku przestępstw przemytu ludzi lub handlu ludźmi).

IDPs

Internally Displaced Persons – osoby wewnętrznie przemieszczone. Osoby, które w sposób wymuszony musiały opuścić miejsca zamieszkania i udać się w inne miejsce na terytorium swojego kraju. Potocznie uchodźcy wewnętrzni. Obecnie na terytorium Ukrainy jest ponad 1,3 mln IDPs np. z okolic Doniecka i Ługańska.

EURODAC

europejski system informatyczny, w którym umieszczane są odciski palców osób starających się w UE o udzielenie ochrony międzynarodowej. Jedno z głównych narzędzi systemu dublińskiego.

KONWENCJA GENEWSKA

Konwencja dotycząca statusu uchodźców, sporządzona w Genewie dnia 28 lipca 1951 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 119, poz. 515 i 516).

CUDZOZIEMIEC

każdy, kto nie posiada obywatelstwa polskiego.

IMIGRANT

cudzoziemiec w Polsce.

EMIGRANT

Polak za granicą.

AZYL

W terminologii polskiej – krajowa forma ochrony udzielana cudzoziemcom w sytuacji, gdy jest to niezbędne do zapewnienia im ochrony oraz gdy przemawia za tym ważny interes Rzeczypospolitej Polskiej. Nie mylić ze ochroną międzynarodową – statusem uchodźcy i ochroną uzupełniającą. W terminologii europejskiej synonim słowa status uchodźcy. Również w potocznej polszczyźnie najczęściej stosowany zamiennie.

AZYLANT

potocznie osoba posiadająca status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, albo też starająca się o udzielenie tego statusu lub ochrony.

KARTA POBYTU

polski dokument, który potwierdza tożsamość cudzoziemca podczas jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz uprawnia, wraz z dokumentem podróży, do wielokrotnego przekraczania granicy bez konieczności uzyskania wizy. Kartę pobytu wydaje się cudzoziemcom, którzy mają w Polsce zezwolenie na pobyt oraz uchodźcom i osobom objętym ochroną uzupełniającą.

